

Remissvar från Kinda kommun

Förbättrat stöd i skolan (SOU 2025:44)

Bildningsnämnden i Kinda kommun inkommer härmed med remissvar avseende SOU 2025:44. Under respektive förslag redovisas kommunens uppfattning och synpunkter.

6.1 Bestämmelserna om extra anpassningar ska avskaffas i samtliga skolformer

Förslag: Bestämmelser om extra anpassningar ska avskaffas i samtliga skolformer

Kinda kommuns uppfattning:

Kinda kommun ställer sig bakom förslaget att avskaffa bestämmelser om extra anpassningar. Det finns dock några risker som är viktiga att ta med sig i arbetet framåt. Det finns en risk att antalet åtgärdsprogram ökar vilket skulle vara problematiskt då det också medför ökad dokumentation. Det finns fortfarande en gränsdragningsproblematik mellan ledning och stimulans och särskilt stöd som inte försvinner i och med borttagande av extra anpassningar. Här skulle definitioner behöva fastställas, det skulle också minska risker för att antalet åtgärdsprogram ökar. Fortsatt finns det också dokumentationsproblematik som inte heller är lösta i förslaget, ytterligare kommentarer kring detta finns under förslag 6.3.

6.2 Garantin för tidiga stödinsatser och nationella prov i årskurs 3 ska avskaffas

Förslag: Garantin för tidigare stödinsatser ska avskaffas. De nationella proven i årskurs 3 i grundskolan och sameskolan, respektive årskurs 4 i specialskolan, ska avskaffas.

Kinda kommuns uppfattning:

Kinda kommun ställer sig bakom förslaget.

6.3 Alla barn och elever ska kunna följa undervisningen

Förslag: Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de ska kunna följa undervisningen och utifrån sina egna förutsättningar utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning *har svårt att tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll*, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som *lätt tillgodogör sig de kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper eller lätt uppfyller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas* ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Kinda kommuns uppfattning:

Det är svårt att se vilken skillnaden blir med detta förtydligande jämfört med extra anpassningar med undantag av dokumentationen som skulle kunna minskas. Det är vällovligt att minska dokumentationen i skolan men här har verksamheterna andra faktorer än skollagen att ta hänsyn till. Tillsynsmyndigheter ställer krav på dokumentation som bevis på att insatser satts in, exv bevisbördan som åligger en kommun för att visa att en elev inte blivit diskriminerad på grund av funktionsnedsättning, och då blir det svårt att minska dokumentationen i skolan. Det måste finnas en samsyn mellan lagstiftning och de krav som ställs på skolan i efterhand.

6.4 Standardiserade tester införs för att uppmärksamma elever med stödbehov

Förslag: Standardiserade tester ska införas för att identifiera elever som har behov av stöd i läs- skriv- och matematikutveckling. Standardiserade tester ska genomföras i årskurs 1,2, 3, 5 och 8 i grundskolan och anpassade grundskolan. I sameskolan ska tester genomföras i årskurs 1,2,3 och 5. I specialskolan ska tester genomföras i årskurs 1,2,3,6 och 9. I anpassade grundskolan ska standardiserade tester genomföras av de elever som läser ämnen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utformning av standardiserade tester.

Bedömning: Regeringen bör ge Statens skolverk i uppdrag att ta fram och utforma standardiserade tester.

Kinda kommuns uppfattning:

Kinda kommun ställer sig bakom förslaget. Det ger möjligheten att tidigt identifiera stödbehov på ett likvärdigt sätt och ger också huvudman och rektor förutsättningar att fördela resurser efter behov.

6.5 Stödundervisning ger ett snabbt och flexibelt stöd

Förslag: Elevers rätt till stödundervisning ska regleras i skollagen. Om ansvarig lärare inom ramen för undervisningen bedömer att en elev riskerar att inte kunna följa undervisningen och har svårt att tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll, ska läraren anmäla det till rektorn som ska se till att eleven skyndsamt ges stödundervisning. Stödundervisning får ges i form av undervisning i mindre grupp eller enskild undervisning i det ämne som eleven uppvisar svårigheter i. Vid behov ska samråd ske med speciallärare eller specialpedagog vid bedömning och planering av stödundervisningen. Om det finns särskilda skäl får rektorn besluta att det inte ska ges stödundervisning. Stödundervisningen ska utvärderas senast inom en månad efter att den har påbörjats för att avgöra om eleven behöver fortsatt stödundervisning eller om en utredning om särskilt stöd ska göras. En elev bör inte ges stödundervisning längre tid än två månader och i högst tre ämnen åt gången per termin. Resultatet av utvärderingen ska även överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs eller nästa nivå av ämnet. Bestämmelserna om stödundervisning ska gälla i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan samt sameskolan. I gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska bestämmelserna om stödundervisning endast gälla ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik. I anpassade grundskolan och i anpassade gymnasieskolan ska bestämmelserna endast gälla för elever som läser ämnen.

Bedömning: Stödundervisningen bör följas upp och utvärderas nationellt. Regeringen bör därför ge Statens skolverk i uppdrag att genomföra en sådan uppföljning och

utvärdering. Bedömning: Frågan om reglering av klass- och gruppstorlekar behöver utredas vidare

Kinda kommuns uppfattning:

Kinda kommun ställer sig bakom att insatsen stödundervisning är ett viktigt komplement till övriga stödinsatser. I praktiken är det också så att skolor länge använt sig av denna form, både i form av intensivträning men också genom tvålärarsystem som ger lärare möjlighet att stötta elever med behov av detta eller halvklasser. Det är också en möjlighet redan idag inom regleringen för extra studietid som finns sedan ett par år tillbaka. Det är positivt att stödinsatsen görs obligatorisk för eleven att delta på. Stödinsatser som sätts in men som inte nyttjas är ett problem.

Det finns dock många svårigheter i utredningens förslag. Särskilt hårt slår konsekvenserna mot mindre kommuner och mindre skolor. Stödundervisning ska erbjudas i alla ämnen i grundskolan, det innebär att huvudmannen måste överanställa legitimerade lärare för att vid behov snabbt sätta in stöd. Det är en utmaning både utifrån ett ekonomiskt perspektiv och brist på lärare i vissa ämnen. Det kan också vara en stor utmaning att möta behovet av lokaler under skoldagen när denna stödundervisning sätts in. Det finns överhängande risk för att förslaget skapar en åtgärdande organisation istället för en främjande och förebyggande, särskilt om stöd ska ges utanför den ordinarie undervisningstiden. Det kommer bli särskilt utmanande på högstadiet då fler lärare är involverade. Risker är att schemat, som läggs för att elever inte ska få håltimmar, inte rymmer dessa insatser utan att de måste förläggas efter ordinarie skoltid. Ett särskilt stort problem i mindre kommuner med en hög andel elever med skolskjuts är kostnad och organisation för denna. Många elever åker inte reguljär kollektivtrafik utan upphandlade småbussar utanför reguljära linjer där elever från alla årskurser samsas. Att individanpassa schemat innebär många fler turer och stora konsekvenser ekonomiskt. Med de korta handläggningstider kommunen enligt förslaget har för att sätta in intensivundervisning kommer stora organisatoriska problem uppstå. Kinda kommun vill särskilt betona att konsekvenser för skolskjutskommuner måste belysas vid denna typ av reformer.

Kinda kommun är också kritisk till den kraftigt detaljerade regleringen av stödundervisningen med maximalt antal veckor, ämnen etc. Detta riskerar att försvåra organisationen utan att det gynnar eleverna.

Kinda kommun önskar också ett förtydligande av hur utredaren tänker sig utförandet av stödundervisningen och att alla myndigheter har samma uppfattning om vad ansvaret för undervisningen innebär

“...att undervisningen ska bedrivas av lärare som ansvarar för att planera, genomföra och följa

upp stödundervisningen”

“... vara lämpligt att speciallärare med specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling bedriver stödundervisning för elever som har svårigheter inom dessa områden. På motsvarande sätt kan det vara lämpligt att speciallärare med specialisering mot matematikutveckling bedriver stödundervisning i matematik”.

“Även andra personalkategorier kan utgöra ett stöd för läraren i genomförandet av insatsen om det bedöms vara lämpligt utifrån stödundervisningens syfte och elevens behov”

“Om det är en annan lärare än den som normalt bedriver elevens undervisning som ska ge stödundervisningen är det viktigt att den läraren ges möjlighet till planering”

6.6 Utredning av en elevs behov av särskilt stöd och hur särskilt stöd ska ges

Förslag: Bestämmelserna om utredning av en elevs behov av särskilt stöd i skollagen ska ändras. Om ansvarig lärare eller mentor inom ramen för undervisningen befarar att en elev inte kommer att tillgodogöra sig de kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper eller att en elev inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska läraren eller mentorn göra en skriftlig anmälan till rektorn om att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas. Samråd ska alltid ske med speciallärare eller specialpedagog. Den nuvarande lydelsen i skollagen att det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning ska strykas för att förtydliga att utgångspunkten inte ska vara att särskilt stöd ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör

Kinda kommuns uppfattning:

Kinda kommun ställer sig delvis bakom förslaget om utredning men som tidigare har påpekats behövs en definition av särskilt stöd som tydligt avgränsar det från ledning och stimulans eller extra anpassningar.

Det finns en stor risk för att det särskilda stödet utgår från att eleven ska få det utanför den egna elevgruppen som den tillhör. Det riskerar att exkludera eleven från det “normala” till special, vilket riskerar att eleven får ännu sämre förutsättningar till att kunna följa den ordinarie undervisningen. På kort sikt kan en sådan speciallösning gynna eleven kunskapsmässiga förutsättningar men i förlängningen är det stor sannolikhet att elevens övriga möjligheter till utbildning och livslångt lärande minskar då samarbete, självständighet och kommunikativ förmåga med andra begränsas. Kinda kommun avisar den del av remissförslaget som lyder *“i skollagen att det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som*

eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning ska strykas för att förtydliga att utgångspunkten inte ska vara att särskilt stöd ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör". Ett förslag till skrivning kan vara "ska prövas först inom den egna elevgruppen alternativt bör ges inom den egna elevgruppen.

En konsekvens av att öka det enskilda stödet är att det kommer ske en kostnadsförflyttning från det generella till det specifika. Det finns en stor risk för att kostnaden för att ge särskilt stöd i mindre grupp eller enskilt blir på bekostnad av högre lärartäthet inom den egna elevgruppen, vilket då kommer att bidra till att de ekonomiska prioriteringarna läggs på det åtgärdande istället för på det främjande och förbyggande

6.7 Elevens stödbehov ska styra om en elev ska ges undervisning enskilt eller i en särskild undervisningsgrupp

Förslag: Det ska inte krävas särskilda skäl för att särskilt stöd ska kunna ges enskilt eller i en särskild undervisningsgrupp. Det ska tydliggöras att det särskilda stöd som ges enskilt eller i en särskild undervisningsgrupp utgör undervisning. Den nuvarande lydelsen i skollagen "i en annan undervisningsgrupp än den som eleven normalt hör till" ska strykas som en följd av utredningens förslag om att utgångspunkten inte ska vara att särskilt stöd ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör.

Kinda kommuns uppfattning:

Kinda kommun ställer sig kritisk till intentionerna i förslaget som innebär en glidning mot att fler elever ska plockas bort från ordinarie undervisning till enskild eller undervisning i mindre grupp. Det finns en stor risk att fler elever kräver enskilda lösningar vilket också får som konsekvens att skolans bredare uppdrag nedprioriteras. Skolan ska inte enbart fokusera på individens kunskap utan också på att eleverna ska bli goda samhällsmedborgare, kunna arbeta tillsammans och främja goda värden. De sociala aspekterna är viktiga för elevernas utveckling och att ges enskild undervisning är ett ingripande beslut som bör kräva särskilda skäl.

6.8 Anpassad studiegång får bara ges i sista hand

Förslag: Beslut om anpassad studiegång får fattas först om elevens behov inte kunnat tillgodoses genom andra former av särskilt stöd. Beslutet ska föregås av information till eleven och elevens vårdnadshavare om beslutets konsekvenser.

Bedömning: Åtgärden anpassad studiegång bör följas upp och utvärderas. Regeringen bör därför ge Statens skolverk i uppdrag att genomföra sådan uppföljning och utvärdering.

Kinda kommuns uppfattning:

Kinda kommun ställer sig bakom förslaget. Det finns dock utmaningar i att andra samhällsinstanser ställer krav på skolan gällande anpassad studiegång, det handlar exempelvis om barn- och ungdomspsykiatri och socialtjänsten. Här kan en tydligare reglering med hänvisning till förarbetena vara lämplig.